

خودرو در حال خروج از سبد خرید کارگران و کارمندان است

جای خالی تولید خودروهایی اقتصادی

بسیاری از خانوارهای ایرانی در سال‌های اخیر با ناامیدی از خرید کارخانه‌ای خودرو چشم بر بازار آزاد داشتند؛ بازاری که به دلیل جهش نرخ ارز و سیاست‌های دستوری به محلی برای افزایش‌های مکرر قیمت تبدیل شده است، با این حال، امید به عرضه مستقیم از کارخانه و بهره‌مندی از قیمت‌های پایین‌تر، برای کارگران، کارمندان و برخی از صاحبان مشاغل آزاد، از آخرین روزنه دسترسی به خودرو بود، اما حالا همین امید نیز با شرایط کئونی قیمت‌ها به ناامیدی برای خیلی از اقشار تبدیل شده است.

■ ■ ■

■ **فاصله چشمگیر میان قیمت خودرو و توان خرید مردم**

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با انتقاد از وضعیت نابسامان بازار خودرو گفت: عدم اجرای صحیح قانون ساماندهی بازار خودرو و بی توجهی خودروسازان به کاهش هزینه تولید، موجب شده است مردم با خودروهای گران و بی کیفیت مواجه شوند.

رحیم زارع، در گفت‌وگو با خانه ملت، با اشاره به نارضایتی مردم از وضعیت بازار خودرو اظهار کرد: خودروسازان به دلیل بهای نامشده بالای تولید، دائماً خواستار افزایش قیمت کارخانه هستند و این روند در نهایت منجر به تحمیل قیمت‌های بالا و کیفیت پایین به مصرف کنندگان شده است.

وی ادامه داد: مجلس شورای اسلامی پیش‌تر «قانون ساماندهی بازار خودرو» را با محوریت واردات به تصویب رسانده است، اما اجرای این قانون بسیار ضعیف بوده و همین امر مانع شکل‌گیری رقابت واقعی در بازار خودرو شده است.

■ **نتیجه نبود رقابت در بازار خودرو**

زارع بر ضرورت بازنگری در عملکرد خودروسازان تأکید کرد و گفت: این شرکت‌ها باید در گام نخست به سمت کاهش هزینه‌های تولید حرکت کنند و در گام بعدی با بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و قرارداد با آنها و همکاری با دانشگاه‌ها، فناوری تولید خودرو را ارتقا دهند. این همکاری‌ها می‌تواند علاوه بر افزایش کیفیت، به تدریج موجب کاهش هزینه‌های تولید نیز شود.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس همچنین به لزوم تولید خودروهای اقتصادی اشاره کرد و افزود: خودرو اقتصادی خودرویی است که یک خانواده با درآمد کم هم بتواند پس از مدتی پس‌انداز آن را خریداری کند. در گذشته چنین خودروهایی در بازار وجود داشت و اقشار مختلف جامعه امکان خرید داشتند، اما امروز فاصله چشمگیری میان قیمت خودرو و توان خرید مردم ایجاد شده است.

زارع با تأکید بر اینکه مجلس پیگیر اجرای کامل قوانین مربوط به ساماندهی بازار خودرو خواهد شد، خاطر نشان کرد: رقابت سالم تنها زمانی شکل می‌گیرد که واردات خودرو به طور واقعی و نه صرفاً روی کاغذ اجرا شود و در کنار آن، خودروسازان داخلی به سمت ارتقای کیفیت و کاهش هزینه حرکت کنند.

■ **ناهمخوانی در آمد کارگران با رازان ترین خودرو**

کف قیمت کارخانه‌ای به حدود ۰۰۰ میلیون تومان رسیده و اقشار کم‌درآمد حتی با پس‌انداز کامل در آمد خود باید سال‌ها انتظار خرید آن را بکشند. به عنوان مثال خودرو سایپا که در حال رزان‌ترین تولید خودروسازان داخلی است ۴۶۹ میلیون تومان است. اگر یک کارگر متاهل با یک فرزند که ماهانه ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان حقوق می‌گیرد، تمامی خرج‌های دیگر خود را از طریق دیگری تأمین کرده و تمامی حقوق خود را تنها برای خرید این خودرو کنار بگذارد باید ۲۱ماه یعنی حدود ۲۱۵ سال صبر کند، با این حال همین خودروهای گران، بی‌کیفیت بوده و بسیاری را نسبت به خرید مردم کرده است.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی در این باره با بیان اینکه مردم ایران مستحق خودروهای ایمن و باکیفیت هستند، اذعان داشت: متأسفانه نرخ پایین بهروری، قیمت بالا و ایمنی و کیفیت نازل خودروهای تولید داخل، بزرگ‌ترین مشکلی است که متوجه بخش خودروسازی بوده و مردم را در خرید این خودروها دچار تردید کرده است.

فریدون همتی با انتقاد از کیفیت پایین خودروهای داخلی بیان کرد: متأسفانه امروز خودروهای داخلی به سبب عدم بر خوردار ی از ایمنی و کیفیت لازم موجب افزایش حجم تصادفات و تلفات جانی و مالی در کشور شده‌اند. از طرفی مصرف سوخت بالای این خودروها ضمن آسیب جدی به محیط زیست و ناترازی مصرف سوخت در کشور،

نیز به واردات بنزین را افزایش داده است.

وی با بیان این مطلب که با این روند اگر کار خنجات خودروسازی را تعطیل و حقوق کارگران شاغل در صنعت خودرو را از محل سود بازرگانی واردات خودرو، پرداخت کنیم به نفع است، تصریح کرد: با واردات خودرو هم شاهد شکل‌گیری رقابت در بازار خودرو خواهیم بود و هم با بهبود کیفیت و کاهش مصرف سوخت خودروهای داخلی، رضایت مردم از صنعت خودرو افزایش خواهد یافت.

نماینده مردم ایلام در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار کارنا از خصوصی‌سازی صنعت خودرو واردات خودرو به عنوان راهکار اساسی برای ایجاد تحول در صنعت خودرو یاد کرد و اظهار داشت: با خروج دولت از صنعت خودرو و ایجاد رقابت از محل واردات خودرو قطعاً شاهد تحول جدی در این بخش به نفع تولید، اقتصاد ملی، اشتغال ملی و مصرف‌کننده داخلی خواهیم بود.

همتی با بیان اینکه مردم ایران مستحق خودروهای ایمن و باکیفیت هستند، اذعان داشت: متأسفانه نرخ پایین بهروری، قیمت بالا و کیفیت و ایمنی نازل خودروهای تولید داخل، بزرگ‌ترین مشکلی است که متوجه بخش خودروسازی بوده و مردم را در خرید این خودروها دچار تردید کرده است.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با مقایسه وضعیت خودروسازی در ایران و کره جنوبی خاطر نشان کرد: به‌رغم اینکه صنعت خودرو ایران تقریباً کار خود را با صنعت خودرو کره جنوبی آغاز کرد، اما بین آنچه هم‌اکنون در شرکت‌های تولیدی خودرو در دو کشور مذکور در حال وقوع است، تفاوت زیادی وجود دارد و بر خلاف خودروسازان داخلی که در برابر تولید خودرو بر اساس اصول علمی مقاومت نشان می‌دهند، تولید خودرو در کره جنوبی با بالاترین کیفیت و بهروری در حال انجام است.

■ **فروش لیزبینگی راهکار تقویت قدرت خرید**

فروش لیزبینگی یا اقسامی محصولات برای تحریک تقاضا و استفاده از ظرفیت نظام بانکی برای ارائه تسهیلات خرید خودرو به مشتریان راهکاری است که کارشناسان به آن تأکید دارند. با این حال، هر یک از این مسیرها با موانع جدی روبه‌روست. اجرای فروش لیزبینگی نیز نیازمند منابع مالی قابل توجه و نقدینگی بالاست، در حالی که اکثر خودروسازان در حال حاضر با محدودیت منابع و فشارهای مالی متعددی دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

از سوی دیگر، تکیه بر نظام بانکی نیز راه‌حل ساده‌ای نیست، چرا که بانک‌ها با چالش‌های ساختاری و ریسک بالای مطالبات معوق روبه‌رو هستند و تمایل چندانی به ورود گسترده به حوزه تسهیلات خودرو ندارند.

اقتصاد ایران از سال ۲۰۱۸، پس از خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام، تحت فشار شدیدترین تحریم‌های ثانویه قرار گرفته است؛ تحریم‌هایی که عملاً همه ظرفیت‌های اصلی اقتصاد ایران از صادرات نفت گرفته تا نظام بانکی، بیمه، کشتیرانی و حتی تجارت غیرنفتی را هدف قرار داده‌اند. در چنین بستری، بازگشت تحریم‌های شورای امنیت به واسطه مکانیسم ماشه نه مسیجر جدیدی می‌گشاید و نه حلقه تازهای بر زنجیر تحریم‌ها اضافه می‌کند. این خلاصه‌ای از نظرات اکثریتی کارشناسان اقتصادی در چند روز گذشته درباره اثرات اجرای مکانیسم ماشه در اقتصاد است. در این باره با یک کارشناس دیپلماسی اقتصادی نیز گفت‌وگوئی داشته‌ایم.

مهدی خورشند، با اشاره به سوابق تحریم‌های ایران، اقتصاد کشور را اقتصاد آبدیده می‌داند و در عین حال بر ضرورت مدیریت اثر روانی تحریم‌ها از سوسی دولت و توجه دولت به توسعه ترانزیت به عنوان راهکار مهم تقویت اقتصاد ایران و همچنین توسعه همکاری‌های اقتصادی با سازمان‌های منطقه‌ای تأکید دارد.

■ ■ ■

■ **اجرای مکانیسم ماشه تا چه حد می‌تواند شرایط اقتصادی ایران را تغییر دهد؟**

با توجه به مسائلی که در کشور ما در طول دو دهه گذشته و از اواخر دهه ۷۰ که بحث پرونده هسته‌ای و آغاز تحریم‌های هسته‌ای پیش آمده، کشور ما تحریم‌های متعددی در حوزه‌های مختلف اعم از محدودیت‌های بانکی، تجاری و... به خود دیده است که اینها باعث شده اقتصاد کشور تحت تأثیر قرار گیرد. با این حال اقتصاد کشور به یک آبدیدگی رسیده است، چرا که بازرگاندن برخی تحریم‌های قبلی مسئله جدی‌تری برای ایران نیست. در مجموع اگر چه نمی‌توان از بازگرداندن تحریم‌های قطعنامه ۱۹۲۹ شورای امنیت سازمان ملل علیه کشور به راحتی گذشت و حدود ۱۰۰ درصدی افزایش از برجام خارج و تحریم‌های آمریکا مانع بهره بردن عادی کشور ما از برجام شد، کشور شرایط سختی را گذراند.

بنابراین تحریم‌های اروپا نیز به دلیل سابقه ایران در محدودیت‌های تجاری، بیشتر می‌تواند ابعاد روانی برای کشور به همراه داشته باشد. مشاهده دریم در روزهایی که صحبت تحریم‌ها بود، قیمت طلا و دلار نوسان داشت و حدود ۱۰۰ درصدی افزایش قیمت داشتیم؛ این یک بار روانی سنگینی برای کشور ایجاد می‌کند که البته در گذر زمان جلوی آن گرفته می‌شود.

گفت‌وگوی «جوان» با مهدی خورشند، کارشناس دیپلماسی اقتصادی

اقتصاد کشور آبدیده شده، تحریم مسئله جدیدی نیست

در خنثی‌سازی موج‌های روانی و عدم اتکای اقتصاد کشور به دلار موفق نبودیم

باید تلاش کنیم حلقه مفقوده ترانزیتی حوزه شرق و جنوب را در کشور تکمیل کنیم

درباره میزان فروش نفت بعد از فعالسازی اسنپ‌ک نیز که این روزها بسیار مطرح شده، باید گفت این شرایط تقریباً مشابه شرایط کشور در سال‌های ۸۹ تا ۹۲ است. آمارها نشان می‌داد در همان برهه زمانی، نفت‌مان را فروختیم و حتی بعد از خروج امریکا از برجام که در ابتدا تلاطمی در فروش نفت ایجاد شد، اما به شرایط عادی برگشتیم و به فروش نفت ادامه دادیم.

■ **آیا این تحریم‌ها ظرفیت اجرایی جدیدی دارند یا بیشتر جنبه نمادین و روانی خواهند داشت؟**

یکی از کارکردهای اقتصادی تحریم‌ها شرطی کردن شرایط مالی و اقتصادی کشور است. مقامات ایرانی در خنثی‌سازی موج‌های روانی و عدم انکاف اقتصاد در برابر تحریم‌های اروپا نیز به دلیل سابقه ایران در محدودیت‌های تجاری، بیشتر می‌تواند ابعاد روانی برای کشور به همراه داشته باشد. مشاهده دریم در روزهایی که صحبت تحریم‌ها بود، قیمت طلا و دلار نوسان داشت و حدود ۱۰۰ درصدی افزایش قیمت داشتیم؛ این یک بار روانی سنگینی برای کشور ایجاد می‌کند که البته در گذر زمان جلوی آن گرفته می‌شود.

ترانزیت نقش مهمی در تحریم ناپذیری ایران می‌تواند ایفا کند. ما نقشش ترانزیتی در طول تاریخ در منطقه داشته‌ایم! پس باید تلاش بکنیم حلقه مفقوده ترانزیتی حوزه شرق و جنوب در کشور را تکمیل کنیم

متقاضیان از طولانی شدن فرآیند تسهیلات به ستوه آمده‌اند

انرژی خورشیدی پشت سد وام

که سقف خود را به یک نیروگاه کوچک تبدیل می‌کند، در عمل بخشی از زنجیره بزرگ امنیت انرژی کشور را تقویت کرده است.

■ **گره کور فعلی از وعده تا عمل**

با وجود این اهمیت راهبردی و اقتصادی، طرح در عمل با یک مانع بزرگ روبه‌رو شده است. گزارش‌های میدانی از سراسر کشور حاکی از آن است که متقاضیان به خصوص اقشار کم‌درآمد تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی که مخاطبان اصلی این طرح معرفی شده‌اند، در مرحله دریافت وام با مشکلات جدی مواجهند. ایسنا در گزارشی میدانی از استان خراسان رضوی نوشت: «متقاضیان از درخواست ضامن‌های متعدد از سوی بانک‌ها، عدم هماهنگی بین شرکت توزیع، پیمانکار و بانک و طولانی شدن فرآیند به ستوه آمده‌اند.» یکی از متقاضیان گفته است: «شش

یکی از کار کردهای اقتصادی تحریم‌ها شرطی کردن شرایط مالی و اقتصادی کشور است. مقامات ایرانی در خنثی‌سازی موج‌های روانی و عدم اتکا اقتصاد کشور به دلار موفق نبودند. تحریم‌ها بیش از اینکه بار عینی فشار بر کشور داشته باشد بار روانی بر کشور ما حادث کرده است

تحت تأثیر مکانیسم ماشه قرار گیرد.

■ **چه نوع قرار دادهای بلندمدت یا تهرانی می‌تواند امنیت صادرات نفت ایران را تضمین کند؟**

همکاری‌های ایران در قالب نهادهای منطقه‌ای مثل سازمان همکاری شانگهای، بریکس و اتحادیه اقتصادی اورسیا خیلی می‌تواند به کشورمان فرصت بدهد تا بازارهایی که تحت تأثیر فمالسازی مکانیسم ماشه از دست می‌دهد را بازیابی کند. این مسئله مهم است که باید برنامه‌ریزی داشته باشیم، اما متأسفانه هیچ برنامه‌ریزی برای بهره بردن از سازمان‌های منطقه‌ای نداشته‌ایم و نداشتن برنامه باعث شده فرصت‌های ما از دست برود. به عنوان مثال سیستم

برابری ایران و روبل که بین ایران و روسیه مصوب شد، با کارت عضو شتاب می‌توانیم در ازای ربال، روبل دریافت کنیم و بالعکس همین‌ها را می‌شود با روبیه هند و دیگر کشورهای سازمان همکاری شانگهای از جمله تاجیکستان، قرقیزستان، قزاقستان، چین و... ببندیم. این اتفاقات می‌تواند به کشور برای عبور از سطح فشارها کمک کند.

■ **ایران چه فرصت‌هایی در همکاری‌های اقتصادی با اوراسیا و کشورهای همسایه دارد که می‌تواند بخشی از فشار تحریم‌ها را خنثی کند؟**

چینی‌ها مخالفت خود را با فعالسازی اسنپ‌ک اعلام کرده‌اند و اعلام آمادگی برای همکاری با ایران داشته‌اند. چینی‌ها سال‌ها خریدار نفت ایران بوده‌اند و تخفیف‌هایی را نیز دریافت کرده‌اند. البته این تخفیف‌ها فقط برای ایران نیست، تخفیف‌هایی که چین از روسیه می‌گیرد بسیار بیشتر است. حتی میزان تخفیف‌هایی که از ایران می‌گیرد همان‌ها را از عربستان و ونزوئلا نیز می‌گیرد. با فعالسازی اسنپ‌ک باید رفتارهای چین را رصد کرد، اما رفتارهای اعتراضی که در روزهای گذشته داشته، نشان می‌دهد چنین تمایل دارد با ایران روابط جدی‌تری داشته باشد. چینی‌ها به دلیل نوع جایگاهی که در نظام بین‌الملل برای خود تعریف کرده‌اند و به دنبال نظم جدید در منطقه و دنیا هستند، به نظر می‌رسد که از تحریم‌های آمریکا تبعیت نکنند و سطح همکاری ایران و این کشور تغییر نکند، اما شاید مناسبات ایران با سایر کشورها

متقاضیان از طولانی شدن فرآیند تسهیلات به ستوه آمده‌اند

انرژی خورشیدی پشت سد وام

ملی از منظر پرداختن غیرعامل، اما در عمل، پشت سد دیوانسالاری بانکی و عدم هماهنگی‌های اجرایی متوقف مانده است. اکنون این پرسش مطرح است که آیا سیاستگذار، اهمیت راهبردی این «سپر دفاعی مردمی» را درک کرده و برای برداشتن موانع از مسیر آن اقدامی فوری انجام خواهد داد، یا این طرح مهم نیز به سرنوشت بسیاری از طرح‌های دیگر دچار چار خواهد شد که در مرحله اجرا زمین‌گیر شده‌اند.

فرهاد شهرکی، عضو کمیسیون انرژی مجلس نیز پیش‌تر با انتقاد از عدم همراهی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات نیروگاه خورشیدی خانگی گفت: طبق گزارشی که داده شد، متأسفانه به دلیل سختی در وثایق تا حالا بخش خصوصی نتوانسته عملاً از تسهیلات استفاده کند و چند شرکتی هم که حضور دارند، شرکت‌های وابسته به خود بانک‌ها بودند. با توجه به اینکه بخش خصوصی که پیشران توسعه است و با توجه به شعار سال، به نوعی با این بخش‌نامه‌ها و این مشکلات که در وثایق است، بخش خصوصی نتوانسته در این حوزه ورود پیدا کند.

نیروگاه‌های خورشیدی به عنوان مکمل می‌توانند پازل تولید برق را تکمیل کنند. کارشناسان تأکید دارند: دولت برای مدیریت ناترازی‌ها، نیازمند راهبردی را به صورت فوری و متوازن در دستور کار قرار دهد. متتوج کردن منابع تأمین انرژی، سیاستی درست برای رفع ناترازی‌ها در حوزه برق است. با افزایش خاموشی‌ها در سال‌های اخیر استفاده از ظرفیت نیروگاه خورشیدی به عنوان یکی از چندین راهکار متنوع‌سازی منابع انرژی به کرات توصیه شده است که استفاده از این ظرفیت نیازمند تأمین منابع و همکاری نظام بانکی است.